

สภาเขตกรุงเทพมหานคร (ส.ข.)

โชคสุข กรกิตติชัย

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

กลุ่มงานบริการวิชาการ 1 สำนักวิชาการ

เมื่อเอ่ยถึง ส.ข. เชื่อว่ายังมีผู้คนในกรุงเทพมหานครอีกจำนวนมากที่ยังไม่เข้าใจว่า ส.ข. คืออะไร มีบทบาททำหน้าที่อะไร โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่หรือผู้ที่เพิ่งจะได้รับสิทธิในการเลือกตั้งใหม่ ๆ ส.ข. นั้น ย่อมาจากคำว่า “สภาเขตกรุงเทพมหานคร” ดังนั้น สภาเขตกรุงเทพมหานคร (ส.ข.) เกิดขึ้นเป็นครั้งแรกตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ทำหน้าที่เสมือนที่ปรึกษาผู้อำนวยการเขตในแต่ละเขตที่สภาเขตนั้นได้รับการเลือกตั้งขึ้นมา เนื่องจากอำนาจที่แท้จริงยังคงอยู่ที่ผู้อำนวยการเขตเป็นผู้บังคับบัญชาในระดับเขต จึงทำให้สภาเขตกรุงเทพมหานคร (ส.ข.) มีบทบาทไม่มากเท่าที่ควร เป็นที่น่าเสียดายเป็นอย่างยิ่งว่า ส.ข. ทำงานอะไร ผลงานของ ส.ข. นั้น มีอะไรบ้าง ถ้าจะมีการพัฒนาสถานที่ในเขตต่าง ๆ เช่น การปรับปรุงซอย การลอกคูคลอง ก็มักจะมีป้ายติดตั้ง ณ บริเวณนั้น ๆ ว่าเป็นผลงานของ ส.ก. (สภากรุงเทพมหานคร) ท่านหนึ่งท่านใดที่มีความสามารถแปรงบประมาณมาทำให้ส่วน ส.ข. นั้นผู้คนจะไม่รู้เลยว่าทำอะไร เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว จะเห็นได้ว่า กรุงเทพมหานคร หรือที่เรียกสั้น ๆ ว่า กทม. นั้น มีการแบ่งเขตการปกครองออกเป็นเขตต่าง ๆ ทั้งหมด 50 เขต โดยมีสำนักงานใหญ่เรียกว่า “ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร” ซึ่งมีโครงสร้างการบริหารประกอบด้วย

1. ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้บริหารสูงสุดของกรุงเทพมหานคร มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน มีวาระในการดำรงตำแหน่ง 4 ปี นับแต่วันที่ได้รับเลือกตั้ง ทำหน้าที่กำหนดนโยบายและบริหารราชการของกรุงเทพมหานคร วางระเบียบเพื่อให้งานของกรุงเทพมหานครเป็นไปโดยเรียบร้อย เป็นต้น

2. สภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) ประกอบด้วย สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร มาจากการเลือกตั้งโดยแต่ละเขตจะมี ส.ก. 1 คน มีวาระในการดำรงตำแหน่ง 4 ปี จะมีประธานสภาคนหนึ่ง และรองประธานสภาไม่เกิน 2 คน ทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติของกรุงเทพมหานคร (เกี่ยวกับสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร, 2553)

3. สภาเขตกรุงเทพมหานคร (ส.ข.) ประกอบด้วย สมาชิกสภาเขตกรุงเทพมหานคร มาจากการเลือกตั้งมีจำนวนอย่างน้อยเขตละ 7 คน มีวาระในการดำรงตำแหน่ง 4 ปี เป็นผู้แทนท้องถิ่นที่ทำงานใกล้ชิดกับประชาชนในท้องที่ ทำหน้าที่ให้ข้อคิดเห็นและข้อสังเกตเกี่ยวกับแผนพัฒนาเขตต่อผู้อำนวยการเขตและสภากรุงเทพมหานคร (เกี่ยวกับสมาชิกสภาเขตกรุงเทพมหานคร, 2553) โดยมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- 1) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- 2) มีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง
- 3) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นเวลาติดต่อกันจนถึงวันรับเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 180 วันนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง หรือมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตกรุงเทพมหานคร และได้เสียภาษี

ตามกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน หรือกฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่ให้กับกรุงเทพมหานคร ในปีที่สมัคร หรือปีก่อนที่สมัคร 1 ปี

ในส่วนเงินประจำตำแหน่งและเงินตอบแทนของประธานสภาเขตกรุงเทพมหานครและสมาชิกสภาเขต กรุงเทพมหานคร นั้น จะออกเป็นพระราชกฤษฎีกากำหนดเงินประจำตำแหน่ง เงินค่าเบี้ยประชุม และเงินตอบแทนอื่นของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สมาชิกสภาเขตของกรุงเทพมหานคร และกรรมการของสภากรุงเทพมหานคร โดยเริ่มตั้งแต่ปี 2529 – ปัจจุบัน โดยสรุปเป็นตาราง ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 เงินประจำตำแหน่งและเงินตอบแทนประธานสภาเขตกรุงเทพมหานคร

ปีที่เริ่มใช้บังคับ	เงินประจำตำแหน่ง (บาท/เดือน)	เงินตอบแทน (บาท/ เดือน)	รวม (บาท/เดือน)
14 พฤศจิกายน 2528	3,000	-	3,000
1 มกราคม 2532	5,850	-	5,850
1 เมษายน 2533	6,660	-	6,660
1 เมษายน 2535	9,940	610	10,550
1 ตุลาคม 2537	12,760	870	13,630
1 เมษายน 2554	15,310	870	16,180

ที่มา : พระราชกฤษฎีกากำหนดเงินประจำตำแหน่ง เงินค่าเบี้ยประชุม และเงินตอบแทนอื่นของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สมาชิกสภาเขตของกรุงเทพมหานคร และกรรมการของสภากรุงเทพมหานคร พ.ศ. (ตั้งแต่ปี 2529-2555)

ตารางที่ 2 เงินประจำตำแหน่งและเงินตอบแทนสมาชิกสภาเขตกรุงเทพมหานคร

ปีที่เริ่มใช้บังคับ	เงินประจำตำแหน่ง (บาท/เดือน)	เงินตอบแทน (บาท/ เดือน)	รวม (บาท/เดือน)
14 พฤศจิกายน 2528	2,000	-	2,000
1 มกราคม 2532	3,750	-	3,750
1 เมษายน 2533	4,500	-	4,500
1 เมษายน 2535	7,500	310	7,810
1 ตุลาคม 2537	9,630	440	10,070
1 เมษายน 2554	11,550	440	11,990

ที่มา : พระราชกฤษฎีกากำหนดเงินประจำตำแหน่ง เงินค่าเบี้ยประชุม และเงินตอบแทนอื่นของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สมาชิกสภาเขตของกรุงเทพมหานคร และกรรมการของสภากรุงเทพมหานคร พ.ศ. (ตั้งแต่ปี 2529-2555)

ในการบริหารงานของกรุงเทพมหานคร (กทม.) จะเห็นได้ว่า มีพรรคการเมืองใหญ่ไม่กี่พรรค ที่หมุนเวียนเข้ามาบริหารงานกรุงเทพมหานคร (กทม.) มาโดยตลอด โดยมีสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภาเขตกรุงเทพมหานคร เป็นกลไกสำคัญในการบริหารจัดการ โดยกรุงเทพมหานคร (กทม.) จะแบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น 50 เขต ซึ่งมีข้าราชการระดับผู้อำนวยการเขตเป็นผู้ดูแล ด้วยงบประมาณที่สภากรุงเทพมหานครจัดสรร รวมทั้งบรรดา ส.ก. และ ส.ช. เป็นตัวแทนในการเสนอโครงการต่าง ๆ ในเขตพื้นที่ให้พิจารณา ที่ผ่านมากกรุงเทพมหานคร (กทม.) ดูเหมือนจะเป็นหน่วยงานเดียวที่มีชาว การร้องเรียนเรื่องการทุจริตคอร์รัปชันเกิดขึ้นบ่อยครั้งมาก เนื่องจากกรุงเทพมหานคร (กทม.) มีการแบ่งพื้นที่ การปกครองออกไป 50 เขต ซึ่งแต่ละเขตจะมีโครงการต่าง ๆ ที่ต้องใช้งบประมาณจำนวนมากมาย จึงปรากฏ เป็นชาวการทุจริตในการใช้งบประมาณของกรุงเทพมหานคร (กทม.) เพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ดังกล่าว ประกอบกับการที่รัฐบาลพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เข้ามาบริหารประเทศ ได้ให้ความสำคัญกับ การแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งเป็น 1 ใน 11 ด้านของการปฏิรูปประเทศ และเป็นนโยบายเร่งด่วน

เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2559 คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) ได้มีการเสนอรายงาน เรื่อง “การบริหารราชการกรุงเทพมหานคร และร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่..) พ.ศ.” ต่อสภาขับเคลื่อน การปฏิรูปประเทศ (สปท.) โดยมีข้อสรุปว่า พระราชบัญญัติการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีการใช้ในการบริหารงานกรุงเทพมหานครมายาวนานกว่า 30 ปีแล้ว ถือเป็นกฎหมาย หลักที่กำหนดอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร (กทม.) ในฐานะท้องถิ่นที่เข้ามาดูแลผู้ที่เข้ามาอยู่อาศัย ทำมาหากินในกรุงเทพมหานครรวมกว่า 18 ล้านคน มีการใช้งบประมาณในการบริหารกรุงเทพมหานคร ถึงปีละ 75,000 ล้านบาท จำเป็นที่จะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อลดข้อจำกัดต่าง ๆ จากสภาพบ้านเมือง ที่เปลี่ยนแปลงไปและให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญใหม่ที่จะเป็นทิศทางในการเดินทางประเทศ หลังจากนั้น ในร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่..) พ.ศ. ฉบับแก้ไขใหม่นี้ได้มีการปรับเปลี่ยนคุณสมบัติของผู้สมัครผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รวมไปถึงรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้บริหารฝ่ายการเมืองตลอดจนสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร โดยเพิ่มข้อห้ามที่เข้มงวดขึ้น เช่น ต้องไม่เคยต้อง คำพิพากษาถึงที่สุดฐานทุจริตประพฤติดมิชอบ เป็นต้น ใช้มาตรฐานเดียวกันกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) และกำหนดให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครห้ามดำรงตำแหน่งเกิน 2 สมัย ไม่ว่าจะเป็นการดำรงตำแหน่ง ติดต่อกันหรือไม่ก็ตาม

ในขณะที่ ส.ก. นั้น ไม่ได้กำหนดวาระการดำรงตำแหน่ง และหากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ต้องหยุดหรือพักการปฏิบัติหน้าที่ ให้ฝ่ายการเมืองที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งหยุดหรือพัก การปฏิบัติหน้าที่ด้วย ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเข้ามามีอิทธิพลในการบริหารงานต่อได้ นอกจากนี้ ยังเพิ่มเติมการป้องกันปัญหาในสภากรุงเทพมหานครจนอาจทำให้การทำงานของกรุงเทพมหานคร (กทม.) ติดขัด โดยระบุว่า หากสภากรุงเทพมหานครไม่อาจประชุมครั้งแรกได้ หรือไม่อาจเลือกประธานสภากรุงเทพมหานครได้ เพราะ ส.ก. กระทำโดยไม่มีเหตุอันควร ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยอาจมีคำสั่งยุบสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) หรือให้สมาชิกพ้นจากตำแหน่งได้ และเข้มงวดป้องกันการแทรกแซงการใช้อำนาจโดยมิชอบ

โดยห้าม ส.ก. ก้าวก้าวแทรกแซงการทำงานของข้าราชการ ห้ามมีส่วนร่วมในการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ห้ามแทรกแซงการบรรจุ แต่งตั้ง โยกย้าย ข้าราชการ บุคลากร พนักงานของกรุงเทพมหานคร (กทม.) นอกจากนี้ ในการพิจารณางบประมาณ ห้าม ส.ก. แปรญัตติเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขเพิ่มเติม หากฝ่าฝืน ส.ก. ไม่น้อยกว่า 1 ใน 10 สามารถเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หากผลออกมาว่าเป็นความผิดมีผลถึงขั้นให้ ส.ก. คนดังกล่าวพ้นจากสมาชิกภาพด้วย และหากเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้กระทำหรือรู้ว่ามีกระทำความแล้วมิได้สั่งยับยั้ง ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง และให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ในส่วนของเจ้าหน้าที่ข้าราชการที่หากรู้เห็น แต่ได้ทำหนังสือบันทึกแจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) แล้วก็พ้นผิดได้ อีกทั้งยังระบุให้สามารถเรียกเงินจากความเสียหายการแปรงบนี้ได้ภายใน 20 ปีอีกด้วย และจากการที่ถูกสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ได้ท้วงติงกรณีที่ ส.ก. ออกข้อบัญญัติกันเอง ให้มีผู้ช่วย ส.ก. ถึง 5 คน ซึ่ง สตง. เห็นว่าไม่มีผลเกิดประโยชน์ต่อกรุงเทพมหานคร (กทม.) แต่เป็นผู้ที่มาทำงานส่วนตัวให้ ส.ก. เท่านั้น ดังนั้น จึงมีการกำหนดปรับแก้ไขในเรื่องของจำนวนผู้ช่วยงาน ส.ก. ให้ชัดเจน รวมไปถึงการกำหนดจำนวนของเลขานุการประธานสภากรุงเทพมหานคร และรองประธานสภากรุงเทพมหานครไว้ด้วย

นอกจากนี้ ยังได้ยกเลิกสภาเขตกรุงเทพมหานคร (ส.ช.) เนื่องจากคณะกรรมการฯ เห็นว่าเป็นผู้ที่ยึดโยงกับนักการเมืองเพราะสังกัดพรรคการเมือง การดูแลประชาชนก็อาจจะไม่ทั่วถึงทั้งหมด และการเลือกตั้ง ส.ช. ที่ผ่านมา ผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งมีน้อยมาก อีกทั้งมีความไม่ถูกต้องในหลักการขัดกันแห่งผลประโยชน์ เนื่องจากกฎหมายเดิมระบุให้ ส.ช. มีอำนาจในการจัดสรรงบประมาณเขต ทั้งที่ ส.ช. นั้น มีความเกี่ยวข้องกับ ส.ก. ซึ่ง ส.ก. เป็นผู้พิจารณางบประมาณจึงเป็นเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน และหากไม่มี ส.ช. ก็ไม่กระทบต่อกลไกการตรวจสอบถ่วงดุล เพราะมี ส.ก. ทำหน้าที่อยู่แล้ว แต่ยังคงการมีส่วนร่วมจากประชาชนโดยให้มี “ประชาคมเขต” มาช่วยให้คำปรึกษาผู้อำนวยการเขตแทน ส.ช. โดยมาจากการเลือกกันเองของคนในกลุ่มต่าง ๆ ทั้งนี้ ยังกำหนดให้เมื่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้รับการแต่งตั้งเข้ามาแล้วภายใน 15 วัน จะต้องแถลงนโยบายต่อสภากรุงเทพมหานครแล้วนำไปทำแผนเพื่อกำหนดแนวทางการปฏิบัติราชการในแต่ละปี หากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครต้องหยุดหรือถูกพักการปฏิบัติหน้าที่ให้ข้าราชการการเมืองที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งหยุดหรือพักการปฏิบัติหน้าที่ด้วยทั้งหมด ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเข้ามามีอิทธิพลในการบริหารงานต่อได้

ความแตกต่างที่เพิ่มเติมขึ้นมาอีกประการหนึ่ง คือ กำหนดให้มีการตั้งคณะกรรมการยุทธศาสตร์แก้ไข ปัญหาเมืองหลวงและปริมณฑล โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และมีหน่วยงานสำคัญต่าง ๆ และผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นกรรมการ เพื่อแก้ไขปัญหาที่คาบเกี่ยวกับอำนาจของหน่วยงานอื่น หรือคาบเกี่ยวพื้นที่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล นอกจากนี้ ยังมีการปรับเพิ่มมาตราที่ให้อำนาจกรุงเทพมหานคร (กทม.) ในการจัดเก็บภาษีต่าง ๆ ตามที่ท้องถิ่นอื่น ๆ สามารถจัดเก็บได้ เช่น ภาษีโรงแรม ภาษีเหล้าเบียร์ ภาษีสรรพสามิต ภาษีธุรกิจค่าธรรมเนียมนักท่องเที่ยว ค่าธรรมเนียมแรงงานต่างด้าว เป็นต้น ขณะที่การบริหารงานภายในของ กรุงเทพมหานคร จะมีการเสนอแก้ไขพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากร กรุงเทพมหานครอีกฉบับไปพร้อมกันด้วย ซึ่งมีการปรับลดอำนาจแต่งตั้งข้าราชการของผู้ว่าราชการ

กรุงเทพมหานคร ซึ่งปัจจุบันผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะเป็นผู้แต่งตั้งปลัดกรุงเทพมหานครไปจนถึงผู้อำนวยการเขต แต่ต่อไปนี้อำนาจผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะแต่งตั้งได้ในระดับผู้อำนวยการสำนักเท่านั้น เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายข้าราชการพลเรือน นอกจากนี้ ยังให้ยกเลิกคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรมข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร หรือ “ก.พ.ค. กทม.” โดยจะให้การร้องทุกข์เกี่ยวกับการแต่งตั้งหรือการลงโทษต่าง ๆ ไปร้องที่คณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรมท้องถิ่น (ก.พ.ถ.) แทน (สำนักกรรมการ 2 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ, 2559)

จากประเด็นการเสนอร่างแก้ไขพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่..) พ.ศ. ดังกล่าว ได้ก่อให้เกิดกระแสที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่อง “การยุบเลิกสภาเขตกรุงเทพมหานคร (ส.ช.)” จากการศึกษาของนักวิชาการ นักการเมือง และบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

อลงกรณ์ พลบุตร รองประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) ได้กล่าวว่า จะนำข้อเสนอนี้ไปให้คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น และคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองร่วมกันพิจารณา เพราะถือเป็นเรื่องสำคัญในการปฏิรูปการเมือง ซึ่งต้องยึดโยงประชาชน และหลักประชาธิปไตยเป็นสากล อย่างไรก็ตาม แม้เรื่องนี้สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) จะมีมติเห็นชอบ และเสนอไปยังคณะรัฐมนตรีแล้ว แต่ทุกเรื่องยังสามารถทบทวนได้ ขอให้สบายใจได้ เพราะยังไม่ได้บังคับใช้เป็นกฎหมายทันที ต้องผ่านกระบวนการอีกหลายขั้นตอน (ตัวแทน 50 เขต ยื่น สปท. ค้านเลิก ส.ช. ยื่นข้อต่อหลักกระจายอำนาจ, 2559)

พลเอก นคร สุประเสริฐ กรรมการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) ได้กล่าวว่า เมื่อมีการตัด “สภาเขตกรุงเทพมหานคร (ส.ช.)” ออกแล้ว สิ่งที่ต้องมาสานต่อ คือ การยึดการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยออกแบบให้เป็นตัวแทนของภาคประชาชนเข้ามาทดแทน และใช้ชื่อใหม่ว่า “กรรมการประชาคมเขต” เพื่อหวังให้เป็นกลไกเชื่อมระหว่างภาคราชการกับประชาชนในพื้นที่ และอาศัยที่มาลักษณะเดียวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 คือ ให้เลือกกันเอง เพราะเชื่อว่าวิธีการเลือก กันเองจากผู้สมัครเข้าคัดเลือกจะทำให้ได้บุคคลที่มีคุณสมบัติหลากหลายมาทำงาน เพื่อพิทักษ์ประโยชน์ของคนในพื้นที่ แม้วิธีนี้จะถูกตั้งแง่เรื่องการฮั้วคะแนนเสียง หรือฝ่ายการเมืองในการส่งนอมินีเข้าสู่ระบบ แต่เชื่อว่า เมื่อเข้าสู่ระบบทำงานที่ประชาชนในพื้นที่คอยตรวจสอบ คงไม่ยากที่จะแสวงประโยชน์เข้าตัวเอง โดยสังคม ไม่ได้ประโยชน์อะไรเหมือนที่ผ่านมา สำหรับที่มาของ “คณะกรรมการประชาคมเขต” ตามร่างกฎหมายระบุไว้ว่า ให้ผู้อำนวยการเขตเป็นประธาน และมีกรรมการมาจากตัวแทนประชาชนที่มีภูมิลำเนาในเขตพื้นที่ ซึ่งแบ่ง สัดส่วนมาจากกลุ่มอาชีพ กลุ่มอาสาสมัคร และกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิภาคประชาชน รวม 20 คน ให้มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี และห้ามเป็นเกิน 2 วาระติดต่อกัน (เล็งแก้กฎหมาย กทม. ยกเลิก ส.ช., 2560)

กฤษฎา กลันทานนท์ อดีตปลัดกรุงเทพมหานครในฐานะอนุกรรมการการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ในคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) ด้านการปกครองท้องถิ่น ได้กล่าวว่า การพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ และคณะกรรมการฯ นั้น ได้มีการพิจารณาอย่างรอบคอบแล้ว

สำหรับสมาชิกสภาเขตกรุงเทพมหานครนั้น บทบาทหน้าที่ที่แท้จริง คือ เป็นผู้ให้คำปรึกษาแก่ผู้อำนวยการเขต ไม่ใช่บทบาทในการตรวจสอบถ่วงดุลอำนาจ ซึ่งหน้าที่ในการตรวจสอบนั้นเป็นหน้าที่ของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) ทั้งนี้ ที่ผ่านมาในการเลือกตั้ง ส.ช. มีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งน้อยมาก ไม่สะท้อนการเป็นตัวแทนของประชาชนอย่างแท้จริง อีกทั้ง ส.ช. ในปัจจุบันนั้นยึดโยงอยู่กับนักการเมือง ซึ่งก็ส่งผลต่อการดูแลประชาชนให้ทั่วถึงทุกกลุ่มในภาพรวม นอกจากนี้ ประชาคมเขตที่กำหนดให้เพิ่มขึ้นตามกฎหมายใหม่ แม้ว่าจะเป็นการแต่งตั้งโดยปลัดกรุงเทพมหานคร แต่เดิมขั้นตอนการแต่งตั้งก็มาจากการคัดเลือกกันเองของตัวแทนคนทุกกลุ่ม เช่น กลุ่มของสาขาอาชีพ กลุ่มอาสาสมัคร กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งนี้ ก็เพื่อให้ได้ผู้ที่จะมาให้คำปรึกษาแก่ผู้อำนวยการเขตในการดูแลประชาชนในพื้นที่เขตนั่น ๆ เป็นตัวแทนของประชาชนที่หลากหลาย นอกจากนี้ ร่างกฎหมายฉบับใหม่ยังมีการปรับปรุงแก้ไขอีกหลายส่วน เช่น การกำหนดคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การทำงานของฝ่ายบริหารและฝ่ายสภา (ส.ก.) เพื่อให้สอดคล้องตามรัฐธรรมนูญและสอดคล้องตาม หลักธรรมาภิบาล รวมทั้งการกำหนดอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครในการจัดทำบริการสาธารณะต่าง ๆ การขยายฐานภาษีที่จะทำให้มีรายได้เข้ามาพัฒนากรุงเทพมหานครให้มากยิ่งขึ้น (แจงเล็ก ส.ช. ไม่กระทบซึ่กลไกตรวจสอบมีสภา กทม. อยู่แล้วยังมีประชาคมฯ มาจากคนทุกกลุ่ม, 2559)

วิลาศ จันทรพิทักษ์ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดกรุงเทพมหานคร พรรคประชาธิปัตย์ ได้กล่าวว่า แทนที่จะเปลี่ยนเป็นคณะกรรมการ แต่กลับไปเพิ่มอำนาจให้สภาเขตกรุงเทพมหานคร (ส.ช.) ดีกว่า เช่น ให้มีอำนาจเห็นชอบในกรณีที่จะเปิดบึงบางส่วนกลางเหมือนเป็นสภาย่อย ซึ่งประเทศที่เป็นประชาธิปไตยก็มีลำดับขั้นการดูแลงานสภาต่าง ๆ ก็มีหน้าที่ต่างกันไป ส่วนที่ระบุว่าสภาเขตกรุงเทพมหานคร (ส.ช.) เป็นตัวแทนของกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมืองนั้น ต้องขอลถามว่า คณะกรรมการประชาคมเขตเป็นตัวแทนของใคร เป็นนอมินีของผู้อำนวยการเขตหรือไม่ เพราะที่มาไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง เขาก็ค้ำบัลลังก์ผลประโยชน์ของผู้ที่แต่งตั้งเข้าไปเป็นคณะกรรมการ แล้วถามว่าจะกล้าเสนออะไรที่ไปขัดขวางผู้อำนวยการเขตหรือไม่ (เล็งแก่กฎหมาย กทม. ยกเลิก ส.ช., 2560)

พลภูมิ วิกิติภูมิประเทศ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดกรุงเทพมหานคร พรรคเพื่อไทย ได้กล่าวว่า ไม่เห็นด้วยกับการที่จะให้ยกเลิก เพราะของเดิมดีอยู่แล้ว เนื่องจากเป็นตัวแทนประชาชนที่มาจากการเลือกตั้ง และทำงานใกล้ชิดกับประชาชน อำนาจหน้าที่ของสภาเขตกรุงเทพมหานคร (ส.ช.) ก็เหมือนเป็นที่ปรึกษาของผู้อำนวยการเขตเท่านั้นเอง ส่วนที่จะใช้การสรรหาและแต่งตั้งจะยืนยันได้อย่างไรว่าบริสุทธิ์ ไม่เล่นพรรคพวก ขอสนับสนุนให้มีสภาเขตกรุงเทพมหานคร (ส.ช.) อยู่ต่อไป ถ้าไม่ดีจริงคงไม่เลือกมา ขอเสนอว่าหากจะทำจริงก็อยากให้ประชาพิจารณ์เลย (เล็งแก่กฎหมาย กทม. ยกเลิก ส.ช., 2560)

พิพัฒน์ ลาภปรารถนา อดีตประธานสภากรุงเทพมหานคร และอดีตสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตบางรัก ได้กล่าวว่า ตามหลักการแล้วผู้แทนท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง อย่างน้อยต้องให้ประชาชนเป็นผู้คัดเลือกจะดีกว่า ประชาชนตัดสินใจได้ ต้องให้ประชาชนเป็นผู้คัดสรร ซึ่งกรณีนี้จะเป็นเรื่องคนใช้ไม่ได้เปลี่ยนคนเปลี่ยนไม่ได้ใช้ จึงต้องสอบถามประชาชนด้วย อย่างน้อยต้องสำรวจความเห็นของประชาชนในเรื่องนี้ว่าประชาชนชอบแบบใด เพื่อให้ประชาชนมีสิทธิมีเสียง แสดงความคิดเห็น ก็จะเป็นเรื่องที่ดี แต่หากมีคณะกรรมการประชาคมเขต จะเป็นคนของฝ่ายข้าราชการ คณะกรรมการประชาคมเขตจะลงพื้นที่หรือไม่ จะรับเรื่องจาก

ประชาชนอย่างไร ถ้าเทียบจากผู้ที่มาจากการเลือกตั้งจะรับเรื่องได้จากประชาชนในทางตรง (เล็งแก้กฎหมาย กทม. ยกเลิก ส.ข., 2560)

อิทธิชัย ไพลินสมบูรณ์ อดีตสมาชิกสภาเขตกรุงเทพมหานคร เขตดุสิต ได้กล่าวว่า สภาเขต กรุงเทพมหานคร (ส.ข.) เป็นตำแหน่งที่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด ถ้าตัดสภาเขตกรุงเทพมหานคร (ส.ข.) ออกไป จะไปตัดช่องทางที่ประชาชนเข้ามาเรียกร้อง จากเดิมที่การดูแลประชาชนของสำนักงานเขตอาจจะไม่ทั่วถึง สภาเขตกรุงเทพมหานคร (ส.ข.) ทุกเขตกว่าร้อยละ 90 เป็นคนในพื้นที่อยู่แล้ว เมื่อเทียบกับผู้อำนวยการเขต กลับไม่ใช่คนพื้นที่ เพราะมีการแต่งตั้งโยกย้ายไปมา เมื่อได้รับการแต่งตั้งมาลงที่เขตนี้ก็จะไม่ทราบปัญหาของพื้นที่จริง ๆ ไม่ทราบอัตลักษณ์ของพื้นที่ ไม่ทราบความเป็นอยู่ของคนในชุมชน พอผู้อำนวยการเขตไม่ทราบพื้นที่ ก็ต้องใช้เวลาเรียนรู้ เมื่อต้องใช้เวลาเรียนรู้ ก็ทำให้ประชาชนเสียโอกาสในสิ่งที่จะได้รับประโยชน์ ขณะที่เรื่องตัวแทนของคณะกรรมการประชาคมเขต คนที่เป็นตัวแทนก็จะพัฒนาชุมชนตัวเองให้ได้ประโยชน์เป็นอันดับแรก ๆ ผิดกับหน้าที่ของสภาเขตกรุงเทพมหานคร (ส.ข.) ที่ต้องมองการพัฒนาภาพรวมทุกชุมชน เหตุผลสำคัญที่ต้องยกเลิกเพราะการเป็นตัวแทนของกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมือง และใช้บทบาทเพื่อแสวงหาประโยชน์ให้แก่ตัวเองมากกว่าคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม หรือคุณภาพชีวิตที่ดีที่ประชาชนในพื้นที่ได้รับ (เล็งแก้กฎหมาย กทม. ยกเลิก ส.ข., 2560)

ภรภัทร โชติกะสุภา อดีตประธานสภาเขตกรุงเทพมหานคร พร้อมกับคณะอดีตสมาชิกสภาเขต กรุงเทพมหานคร ได้ยื่นหนังสือคัดค้านร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ของคณะกรรมการข้าราชการชั้นเคื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) ด้านการปกครองท้องถิ่นที่อยู่ระหว่างการเสนอปรับปรุงเพิ่มเติมกฎหมาย โดยมีการยกเลิก ส.ข. ที่มาจากการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติฉบับปัจจุบัน และให้มีการแต่งตั้งประชาคมเขตขึ้นมาแทน ซึ่งคณะ ส.ข. ได้ยื่นหนังสือต่อรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (กทม.) เพื่อขอให้ชี้แจงต่อกระทรวงมหาดไทยเพื่อให้ทบทวนการยุบเลิก ส.ข. ดังกล่าว โดยระบุว่า การยกเลิก ส.ข. จะไม่สามารถเป็นที่พึงให้ประชาชนได้ เพราะประชาคมเขตที่จะมาแทนนั้นมาจากการแต่งตั้งโดย ปลัดกรุงเทพมหานคร มิได้ยึดโยงกับประชาชนอย่างแท้จริง รวมทั้งเป็นการตัดกลไกการถ่วงดุลอำนาจและยังขัดต่อหลักการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น (50 อดีต ส.ข. ยื่นอีก-ทบทวนเลิกสภาท้องถิ่น, 2559)

สมเกียรติ กันทรารากร อดีตสมาชิกสภาเขตกรุงเทพมหานครในฐานะแกนนำกลุ่มคนรัก ส.ข. ได้กล่าวว่า ตามที่คณะกรรมการข้าราชการชั้นเคื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่..) พ.ศ. ต่อสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) และคณะรัฐมนตรี (ครม.) เพื่อให้พิจารณาใช้บังคับเป็นกฎหมายต่อไป โดยในร่างกฎหมายนี้มีสาระสำคัญให้ยกเลิก ส.ข. ถือเป็น การขัดต่อหลักการกระจายอำนาจที่ต้องมุ่งกระจายอำนาจไปยังท้องถิ่น ไม่ยึดโยงกับประชาชน เพราะเป็นการแต่งตั้งข้าราชการแทน ขาดความเชื่อมต่อระหว่างชาวบ้านกับสำนักงานเขต และขาดการถ่วงดุลอำนาจ ดังนั้น ตัวแทนชาว กทม. จึงร่วมลงชื่อขอให้สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) ได้ยกเลิกการตัด ส.ข. ออกจากกฎหมายต่อไป

บทสรุปและข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา

คณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น สมาชิกขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) ได้เสนอประเด็นการปรับปรุงการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร โดยเสนอให้แก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ฉบับใหม่ และได้มีการเสนอต่อฝ่ายบริหาร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความเห็นชอบ ก่อนที่จะเสนอเข้าสู่การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) พิจารณาเป็นกฎหมายต่อไป สำหรับข้อเสนอ นั้น มีประเด็นใหญ่ 2 เรื่อง คือ 1. กำหนดให้มี “คณะกรรมการยุทธศาสตร์แก้ปัญหาเมืองหลวงและปริมณฑล” ซึ่งมี “นายกรัฐมนตรี” เป็นประธาน 2. การยกเลิก “สภาเขตกรุงเทพมหานคร (ส.ข.)” แล้วใช้ “คณะกรรมการประชาคมเขต” จำนวน 20 คนต่อเขต โดยมีที่มาจากการคัดเลือกกันเองของกลุ่มอาชีพ 10 คน กลุ่มอาสาสมัครในพื้นที่ 6 คน และมาจากผู้ทรงคุณวุฒิภาคประชาชนที่ผู้อำนวยการเขตคัดเลือกสรร 4 คน โดยคณะกรรมการยุทธศาสตร์แก้ปัญหาเมืองหลวงและปริมณฑล จะทำหน้าที่ให้เป็นไปตามร่างกฎหมายที่ระบุว่า “ให้ความเห็นชอบต่อแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาเพื่อป้องกันแก้ปัญหาเมืองหลวงและปริมณฑล และเห็นชอบแผนปฏิบัติการตามที่กรุงเทพมหานคร (กทม.) จัดทำร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีสาระสำคัญ คือ เริ่มมาจากปัญหาของเมืองหลวงที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับหน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงบางปัญหา เช่น ปัญหาน้ำท่วมในกรุงเทพมหานครที่มีการระบายน้ำไม่ทัน โดยจะต้องประสานงานกับหลายจังหวัดรอบกรุงเทพมหานคร (กทม.) ดังนั้น เมื่อมีการกำหนดให้มีคณะกรรมการยุทธศาสตร์แก้ปัญหาเมืองหลวงและปริมณฑล โดย “นายกรัฐมนตรี” เป็นประธาน เชื่อว่าจะทำให้การแก้ไขปัญหาเมืองทำได้มีประสิทธิภาพ และบูรณาการร่วมกับหน่วยงานของรัฐอื่น ๆ รวมถึงการทำงานจะมีคุณภาพมากกว่าที่ผ่านมา ดังนั้น องค์ประกอบของ “คณะกรรมการยุทธศาสตร์แก้ปัญหาเมืองหลวงและปริมณฑล” จึงกำหนดให้ “นายกรัฐมนตรี” เป็นประธาน และมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ ร่วมกับผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และปลัดกรุงเทพมหานคร

ส่วนประเด็น “การยกเลิกสภาเขตกรุงเทพมหานคร (ส.ข.)” และให้มี “คณะกรรมการประชาคมเขต” แทน โดยมีที่มาจากตัวแทนของประชาชนในพื้นที่ที่กำหนดลักษณะว่าต้องเป็นกลุ่มตัวแทนอาชีพ กลุ่มอาสาสมัครผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 20 คนต่อเขต โดยมีเจตนารมณ์ที่สำคัญ คือ จากกรณีที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ฉบับใหม่ ในมาตรา 78 และมาตรา 253 ได้ “กำหนดบทบาทให้ประชาชนมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาประเทศ การจัดทำบริการสาธารณะ การตัดสินใจในกิจการที่มีผลกระทบต่อตนเองหรือชุมชน” รวมทั้งการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดกลไกให้ประชาชนมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงาน ทำให้ต้องปรับปรุง “พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528” ให้สอดคล้อง โดยมีเหตุผลสำคัญที่ต้องยกเลิก “สภาเขตกรุงเทพมหานคร (ส.ข.)” นั้น ด้วยเหตุผล คือ ผลงานของสมาชิกสภาเขตกรุงเทพมหานครที่ผ่านมายังไม่เป็นที่ประจักษ์ ถูกมองว่าเป็นตัวแทนของกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมืองหรือทำหน้าที่เป็นตัวแทนของฝ่ายการเมืองในพื้นที่เขตนั้น ๆ เช่น ทำหน้าที่เป็นหัวคะแนน หรือฐานพิทักษ์คะแนนเสียงให้พรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งเท่านั้น จึงขาดความเหมาะสมที่จะให้คงอยู่ต่อ อีกทั้งการมีอยู่ของสภาเขตกรุงเทพมหานคร (ส.ข.) ยังสร้างปัญหาต่องานบริหารระดับเขต แต่เดิมในหลักการปฏิบัติ ผู้อำนวยการเขตจะถูกกำกับโดยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และจะถูกตรวจสอบโดยสมาชิกสภาเขต

กรุงเทพมหานครอีก ทำให้ขาดความเป็นอิสระในการทำงาน แต่ในมุมมองที่ยังให้สภาเขตกรุงเทพมหานคร (ส.ช.) คงปฏิบัติหน้าที่ต่อไป เนื่องจากจะเป็นการขัดต่อหลักการกระจายอำนาจที่ต้องมุ่งกระจายอำนาจไปยังท้องถิ่น ไม่ยึดโยงกับประชาชน เพราะเป็นการแต่งตั้งข้าราชการแทน ขาดความเชื่อมต่อระหว่างชาวบ้านกับสำนักงานเขต และขาดการถ่วงดุลอำนาจ ถึงแม้ว่าร่างพระราชบัญญัตินี้ยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของฝ่ายบริหาร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความเห็นชอบ ก่อนที่จะเสนอเข้าสู่การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) พิจารณาเป็นกฎหมายต่อไป ทั้งนี้ จะมีการปรับแก้ไขตามที่คณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) ได้เสนอปรับปรุงแก้ไข ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่..) พ.ศ. หรือไม่

ผู้ศึกษามีความเห็นว่าการยุบเลิกสภาเขตกรุงเทพมหานคร (ส.ช.) นั้นมีทั้งข้อดีและข้อเสีย โดยขอตั้งข้อสังเกตเพิ่มเติมอีก 5 ประเด็น คือ

ประเด็นที่ 1 จะต้องคำนึงถึงผลกระทบจากการต่อต้านของผู้ที่ไม่ต้องการให้มีการยุบสภาเขตกรุงเทพมหานคร (ส.ช.) ในภายหลังด้วย มิฉะนั้นแล้วก็จะประสบปัญหาเกี่ยวกับการประท้วงของนักการเมืองท้องถิ่นของแต่ละเขตในกรุงเทพมหานคร ในทางกลับกัน ถ้าจะมีการยุบเลิกสภาเขตกรุงเทพมหานคร (ส.ช.) จริง ๆ เห็นว่า น่าจะต้องทยอยหรือค่อย ๆ ดำเนินการไปที่ละเขตหรือให้พันวาระการดำรงตำแหน่งไปก่อน ถ้าหากยกเลิกทั้งหมดในคราวเดียวจะเกิดผลกระทบอย่างแน่นอน และควรจะต้องมีการทำความเข้าใจกับสมาชิกสภาเขตกรุงเทพมหานครก่อนถึงสาเหตุความจำเป็น และแผนการที่จะดำเนินการว่าจะไม่มีผลกระทบต่อนักการเมืองท้องถิ่นอย่างที่เป็นกังวลกัน

ประเด็นที่ 2 จะต้องคำนึงถึงเรื่องงบประมาณ คือ จะเห็นได้ว่าจะต้องมีการใช้งบประมาณในการจ่ายเงินประจำตำแหน่ง เงินตอบแทนอื่นให้กับประธานสภาเขตกรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภาเขตกรุงเทพมหานคร โดยมองในแง่การไม่มีตำแหน่ง ส.ช. ดังกล่าว ก็จะเป็นการประหยัดงบประมาณของกรุงเทพมหานคร เนื่องจากกรุงเทพมหานครมีทั้งหมด 50 เขต โดยแต่ละเขตจะมี ส.ช. อย่างน้อย 7 คน งบประมาณคร่าว ๆ จะมี ส.ช. ทั้งหมด 350 คน โดยจะต้องมีค่าใช้จ่ายต่อคนต่อตำแหน่ง และทำงานเป็นเวลา 4 ปี จะต้องใช้จ่ายเงินงบประมาณเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ ยังไม่รวมค่าเบี้ยประชุมในการประชุมแต่ละครั้งอีกด้วย

ประเด็นที่ 3 จะต้องคำนึงถึงเรื่องการเลือกตั้ง ส.ช. จะเห็นได้ว่า กรุงเทพมหานคร (กทม.) เป็นผู้รับผิดชอบ กำกับดูแล และดำเนินการจัดการเลือกตั้ง ตลอดจนรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการดำเนินการเลือกตั้งทั้งหมด ภายใต้การกำกับดูแลของปลัดกรุงเทพมหานคร โดยมีการเลือกตั้ง ส.ช. ทุก 4 ปี หรือการเลือกตั้งซ่อมกรณีมีการพ้นตำแหน่งก่อนวาระ รวมทั้งการไม่มีวงเงินค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็น ส.ช. และไม่ต้องยื่นค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้งด้วย จึงอาจเป็นช่องโหว่ในการทุจริตในการเลือกตั้ง ส.ช. ก็เป็นไปได้ เนื่องจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ไม่ได้มีอำนาจเข้ามาควบคุม กำกับดูแลการเลือกตั้ง เพราะ ส.ช. มิใช่สภาท้องถิ่น จึงไม่สามารถเข้ามาควบคุม กำกับดูแล และจัดการเลือกตั้ง ส.ช. ได้ รวมทั้งกรุงเทพมหานคร (กทม.) จะต้องมีใช้งบประมาณจำนวนมากในการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้ง ส.ช. อีกด้วย

ประเด็นที่ 4 จะต้องคำนึงถึงเรื่องกฎหมายและระเบียบที่ใช้ในการเลือกตั้ง ส.ช. ได้แก่

1) ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง การเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต พ.ศ. 2535 รวมทั้งฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549

2) ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต พ.ศ. 2536 รวมทั้งฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2549

จึงทำให้ต้องมีการแก้ไขและปรับปรุงข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครและระเบียบกรุงเทพมหานครใหม่ เพื่อรองรับการเลือกตั้งทุก 4 ปี หรือการเลือกตั้งซ่อมกรณีมีการพ้นตำแหน่งก่อนวาระ

ประเด็นที่ 5 ถ้าไม่มีการยุบเลิกสภาเขตกรุงเทพมหานคร (ส.ช.) อาจจะต้องมีการปรับเปลี่ยนบทบาทหรือโครงสร้างการบริหารใหม่ เพื่อไม่ให้กระทบกับผู้ที่ไม่ต้องการให้มีการยุบสภาเขตกรุงเทพมหานคร (ส.ช.)

จากข้อสังเกตของผู้ศึกษาที่ให้ไว้เป็นส่วนหนึ่งเพื่อประกอบการพิจารณา ไม่ว่าจะมีการแก้ไขกฎหมายหรือไม่ ตามที่คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) ได้เสนอปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่..) พ.ศ. ซึ่งในขณะนี้อยู่ในระหว่างการพิจารณาของฝ่ายบริหาร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเมื่อถึงวันที่เข้าสู่การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) นั้น เราจะได้เห็นการเปลี่ยนแปลงภายในองค์กรกรุงเทพมหานคร (กทม.) ที่มีการใช้กฎหมายฉบับนี้มายาวนานกว่า 30 ปีแล้วอย่างแน่นอน

บรรณานุกรม

เกี่ยวกับสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร. (3 สิงหาคม 2553). สืบค้น 22 มีนาคม 2560 จาก

<http://www.prbangkok.com/%E0%B8%AA%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%8A%E0%B8%B4%E0%B8%81%E0%B8%AA%E0%B8%A0%E0%B8%B2%E0%B8%81%E0%B8%A3%E0%B8%B8%E0%B8%87%E0%B9%80%E0%B8%97%E0%B8%9E%E0%B8%A1%E0%B8%AB%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%84%E0%B8%A3>

เกี่ยวกับสมาชิกสภาเขตกรุงเทพมหานคร. (3 สิงหาคม 2553). สืบค้น 22 มีนาคม 2560 จาก

<http://prbangkok.com/สมาชิกสภาเขต.html>

“ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง การเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต พ.ศ. 2528” (27 กันยายน 2528).

ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 102 ตอนที่ 135 ฉบับพิเศษ, น. 25-56.

“ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง การเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต พ.ศ. 2535” (28 ธันวาคม 2535).

ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 109 ตอนที่ 124, น. 22-43.

“ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง การเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549” (15 มิถุนายน 2549).

ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 123 ตอนพิเศษ 69 ง, น. 10-14.

แจจเล็ก ส.ช. ไม่กระทบชี้กลไกตรวจสอบมีสภา กทม. อยู่แล้วยังจะมีประชามย์ มาจากคนทุกกลุ่ม.

(21 กันยายน 2559). **เดลินิวส์**. น. 14(บน). สืบค้นจาก ฐานข้อมูล iQNewsClip

ตั้งประชามเขตแทนเล็ก ส.ช.. (22 กันยายน 2559). **เดลินิวส์ (กรอบบ่าย)**. น. 15(ซ้าย). สืบค้นจาก

ฐานข้อมูล iQNewsClip

ตัวแทน 50 เขต ยื่น สปท. ค้านเล็ก ส.ช. ยันขัดต่อหลักกระจายอำนาจ. (14 กันยายน 2559). **ข่าวสด**.

น. 5 (กลาง). สืบค้นจาก ฐานข้อมูล iQNewsClip

บ้านเมือง: สกัดทุจริตใน กทม.. (29 พฤศจิกายน 2559). **บ้านเมือง**. น. 3(ซ้าย). สืบค้นจาก ฐานข้อมูล

iQNewsClip

ผุด 'ประชามเขต' สปท. ชงยกเลิก สช. (17 มีนาคม 2560). **กรุงเทพธุรกิจ**. น. 1(กลาง), 4. สืบค้นจาก

ฐานข้อมูล iQNewsClip

“พระราชกฤษฎีกากำหนดเงินประจำตำแหน่ง เงินค่าเบี้ยประชุม และเงินตอบแทนอื่นของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สมาชิกสภาเขตของกรุงเทพมหานคร และกรรมการของสภากรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2529” (24 กุมภาพันธ์ 2529). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 103 ตอนที่ 29 ฉบับพิเศษ, น. 6-12.

“พระราชกฤษฎีกากำหนดเงินประจำตำแหน่ง เงินค่าเบี้ยประชุม และเงินตอบแทนอื่นของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สมาชิกสภาเขตของกรุงเทพมหานคร และกรรมการของสภากรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2532” (11 กรกฎาคม 2532). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 116 ตอนที่ 109, น. 336-339.

“พระราชกฤษฎีกากำหนดเงินประจำตำแหน่ง เงินค่าเบี้ยประชุม และเงินตอบแทนอื่นของสมาชิกสภา
กรุงเทพมหานคร สมาชิกสภาเขตของกรุงเทพมหานคร และกรรมการของสภากรุงเทพมหานคร
(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2533” (19 ธันวาคม 2533). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 107 ตอนที่ 253 ฉบับพิเศษ,
น. 14-17.

“พระราชกฤษฎีกากำหนดเงินประจำตำแหน่ง เงินค่าเบี้ยประชุม และเงินตอบแทนอื่นของสมาชิกสภา
กรุงเทพมหานคร สมาชิกสภาเขตของกรุงเทพมหานคร และกรรมการของสภากรุงเทพมหานคร
(ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2536” (30 เมษายน 2536). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 110 ตอนที่ 55 ฉบับพิเศษ,
น. 27-35.

“พระราชกฤษฎีกากำหนดเงินประจำตำแหน่ง เงินค่าเบี้ยประชุม และเงินตอบแทนอื่นของสมาชิกสภา
กรุงเทพมหานคร สมาชิกสภาเขตของกรุงเทพมหานคร และกรรมการของสภากรุงเทพมหานคร
(ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2539” (25 กรกฎาคม 2539). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 113 ตอนที่ 30 ก, น. 26-30.

“พระราชกฤษฎีกากำหนดเงินประจำตำแหน่ง เงินค่าเบี้ยประชุม และเงินตอบแทนอื่นของสมาชิกสภา
กรุงเทพมหานคร สมาชิกสภาเขตของกรุงเทพมหานคร และกรรมการของสภากรุงเทพมหานคร
(ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2555” (19 กันยายน 2555). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 129 ตอนที่ 90 ก, น. 18-20.

เสียงแก้กฎหมายกม.ยกเลิก ส.ช.. (17 มีนาคม 2560). **คมชัดลึก**. น. 15(บน), 16. สืบค้นจาก ฐานข้อมูล
iQNewsClip

สำนักกรรมการ 2 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาขับเคลื่อน
การปฏิรูปประเทศ. (2559). รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการปกครองท้องถิ่น สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ. สืบค้น 21 มีนาคม 2560 จาก
http://library2.parliament.go.th/giventake/content_nrsa2558/d082259-04.pdf

สำนักรายงานการประชุมและชวเลข. (2559). **บันทึกการประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ครั้งที่ 42/2559 วันจันทร์ที่ 22 สิงหาคม พุทธศักราช 2559 ณ ตึกรัฐสภา**. สืบค้น 21 มีนาคม
2560 จาก http://library2.parliament.go.th/giventake/content_nrsa2558/m082259.pdf

50 อดีต ส.ช. ยื่นอีก-ทบทวนเลิกสภาท้องถิ่น. (30 กันยายน 2559). **ข่าวสด**. น. 5(ล่างขวา). สืบค้นจาก
ฐานข้อมูล iQNewsClip